

Primaria
Música 5
Programación

Unidade 4

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoavaliación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

O ritmo que nos move

Descrición da unidade

As principais correntes pedagóxicas en educación musical coinciden na vivencia da música mediante a experiencia física. Dalcroze establece o vínculo tan profundo que posúen o ritmo e o movemento corporal. A experiencia musical, por medio do movemento e a danza, adoita ser o camiño máis curto para espertar nas persoas sentimentos e emocións que puidesen estar adormecidos. O corpo pode ser unha escultura viva chea de beleza cando é levado pola música.

Temporalización:

Febreiro   Marzo

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Expresar co corpo o que suxiren diversos fragmentos musicais e relacionalos cunha escultura.
- Practicar o compás ternario, sentindo o acento.
- Recoñecer o acento en diferentes ritmos e melodías.
- Distinguir o tipo de ritmo e o compás de diversas obras.
- Discriminar as calidades do son en contextos determinados.
- Participar e aprender os movementos da danza proposta.
- Analizar o potencial expresivo que ten a música ligada a outras artes.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído - Fragmentos musicais relacionados coa danza. - Fragmentos musicais relacionados coa escultura. - Os instrumentos de percusión de altura definida e indefinida.	- Recoñecer o acento en diferentes ritmos e melodías. - Escoitar con atención diversos fragmentos nun clima de silencio para relacionalos con diversas esculturas. - Discriminar sons de instrumentos de percusión de altura definida e indefinida.	- Escoita en silencio os fragmentos musicais das audicións identificando o acento. - Relaciona varios fragmentos musicais con diversas esculturas. - Recoñece auditivamente os instrumentos de percusión de altura indefinida e de altura definida.
	Música, cultura e sociedade - Danza e os seus estilos. - Música e escultura: Miguel Anxo Buonarroti. - Músicas doutras culturas: <i>Leave old Texas</i> (Estados Unidos).	- Coñecer o carácter evolutivo da danza ao longo da historia e a riqueza de estilos que ofrece na actualidade. - Valorar o potencial expresivo que posúe a música ligada a outras artes.	- Distingue diferentes estilos de danza. - Coñece a historia da escultura do <i>David</i> de Miguel Ángel e resume a anécdota da lectura.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz - Cancións: - <i>A cova</i> - <i>Quedei de pedra.</i> - <i>Leave old Texas.</i>	Entoar as cancións da unidade de forma coordinada co acompañamento instrumental.	- Participa activamente na interpretación do canto en grupo. - Integra o sentido rítmico do canto no contexto do acompañamento instrumental.
	Os instrumentos - Acompañamento de láminas na canción <i>A cova</i>. - Frauta: <i>O pensador</i> (DO e DO). - Clasificación dos instrumentos de percusión: de altura indefinida e de altura definida.	- Coñecer e interpretar coa frauta a nota DO'. - Integrar o acompañamento de láminas nas cancións propostas.	- Segue recomendacións básicas para obter un bo son coa frauta doce. - Aprende a nota DO' e interprétaa correctamente coa frauta. - Mantén o ritmo do canto no acompañamento de láminas.

	Linguaxe musical • Pulso. • Ritmo. • Percepción de tipos de compases. • Grafías convencionais: figuras e silencios.	9. Comprender e percibir o compás ternario e completar compases ternarios atendendo á suma dos valores das figuras.	9.1. Completa compases ternarios sentindo o acento.
MOVIMENTO E DANZA	O corpo • Prosodias e acompañamentos con percusión corporal “tallando ritmos”. • Música e movemento: <i>Quedei de pedra</i> e <i>Danza dos sete saltos</i>.	10. Expressar co corpo o que suxiren diversos fragmentos musicais e relacionalos cunha escultura. 11. Participar e aprender os movementos da danza proposta.	10.1. Improvisa de forma creativa posturas corporais. 11.1. Compasa os seus movementos corporais ao ritmo musical da danza. 11.2. Mostra boa disposición á preparación da danza co grupo.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgúñas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. escoita en silencio os fragmentos musicais das audicións.	• Actividades de escoita atenta das audicións activas e fragmentos musicais propostos no LA.
2.1. Relaciona varios fragmentos musicais con diversas esculturas.	• Actividade do LA de relacionar música con imaxes de diversas esculturas.
3.1. Recoñece auditivamente os instrumentos de percusión de altura indefinida e de altura definida.	• Actividades do LA de discriminación auditiva de diversos instrumentos de percusión de altura definida e indefinida.
4.1. Distingue diferentes estilos de danza.	• Actividades suxeridas na PD para detectar ideas previas acerca dos tipos de danzas que coñecen e as súas características. • Actividades de discriminación auditiva de diversas músicas para danzas do LA.
5.1. Coñece a historia da escultura do <i>David</i> de Miguel Anxo e resume a anécdota da lectura.	• Lectura comprensiva do texto sobre a escultura <i>David</i>, de Miguel Anxo do LA. • Actividade de ampliación proposta na PD sobre a figura de Miguel Anxo.
6.1. Participa activamente na interpretación do canto en grupo. 6.2. Integra o sentido rítmico do canto no contexto do acompañamento instrumental.	• Actividades de entoación expresiva das cancións do LA. • Exercicios para practicar os recursos expresivos da voz propostos na PD.
7.1. Segue recomendacións básicas para obter un bo son coa fruta doce. 7.2. Aprende a nota DO' e interprétaa correctamente coa fruta.	• Interpretación adecuada das melodías de fruta do LA. • Actitude activa na escoita e interpretación instrumental das melodías do LA.
8.1. Mantén o ritmo do canto no acompañamento de láminas.	• Actitude activa na escoita e interpretación instrumental con láminas das melodías do LA.

9.1. Completa compases ternarios sentindo o acento.	• Actividades propostas no LA e nos RF para completar unha partitura con figuras e silencios en compás ternario.
10.1. Improvisa de forma creativa posturas corporais.	• Actitude atenta para a improvisación creativa de posturas corporais na interpretación dunha canción doL A.
11.1. Compasa os seus movementos corporais ao ritmo musical da danza. 11.2. Mostra boa disposición á preparación da danza co grupo.	• Preparación e realización en grupo da danza proposta no LA. • Actitude de respecto na realización de actividades de interpretación grupal doL A.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos.	Entende o enunciado dos exercicios sen necesidade de axuda.
	<i>Plan lector:</i> Gozar coa lectura.	Comprende o relato da unidade.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso.	Escoita con actitude atenta e respectuosa os sons do ámbito.
<i>Competencia dixital.</i>	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da danza proposta.
<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.	Aplica modelos que serven de referencia para realizar as tarefas propostas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente.	Observa con atención para adquirir información relevante e suficiente que o leve a tomar decisións propias.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe na realización das interpretacións grupales.
	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Participa e compórtase con responsabilidade nas actividades de interpretación en grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas e no cotián.	Valora a achega artística dun compositor ao enriquecemento cultural.
	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.	Canta e interpreta con instrumentos de forma expresiva.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos e identificamos os fragmentos musicais propostos no LA cun estilo de danza.
- Realizamos actividades do LA de escoita atenta seguindo o pulso e identificando os acentos.
- Escoitamos e relacionamos os fragmentos musicais propostos no LA cunha escultura.
- Discriminamos auditivamente os sons de instrumentos de percusión de altura definida e indefinida.

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Lemos e comprendemos a información do LA relacionada coa danza e as súas orixes.
- Lemos no Ao texto sobre a escultura de *David*, de Miguel Anxo, e ofrecemos información complementaria sobre a súa obra artística a partir das suxestións metodolóxicas da PD.
- Realizamos a tarefa do LA e actividades para traballar a tarefa do final da unidade dos RF.
- Coñecemos a música doutras culturas mediante a canción do LA *Leave old Texas* (popular de Estados Unidos).

Tarefa 3: A voz

- Entoamos as cancións do LA practicando diferentes recursos expresivos da voz.
- Lemos coa entoación adecuada o relato sobre a escultura *David*, de Miguel Anxo, do LA.
- Facilitamos a aprendizaxe das cancións mediante os karaokes presentes no LD.

Tarefa 4: Os instrumentos

- Comprendemos a información dada no LA sobre os instrumentos de percusión.
- Investigamos o nome de distintos instrumentos de percusión a partir das imaxes dadas no LA.
- Interpretamos e acompañamos coa frauta e con percusión corporal a partitura proposta no LA.
- Creamos acompañamentos rítmicos con instrumentos de percusión segundo as actividades propostas na PD.

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Comprendemos o concepto de pulso e vivenciamos o a través da interpretación de prosodias rítmicas propostas no LA.
- Realizamos o ditado rítmico proposto no LA en compás ternario.
- Completamos con figuras e silencios distintas liñas rítmicas do LA e dos RF.

Tarefa 6: O corpo

- Realizamos en grupo a danza proposta no LA aténdonos ao esquema dado.
- Acompañamos con percusión corporal segundo as indicacións dadas na PD.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Estimular a experiencia musical mediante a participación no canto. Integrar o alumnado nas actividades de forma activa e participativa. Persuadir da importancia do silencio para a escoita atenta das audicións propostas. Impulsar a creatividade nas actividades libres. Poñer en practica as recomendacións básicas para a interpretación de melodías coa fruta doce. Utilizar o xogo como base da expresión musical.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Estimular a improvisación rítmico-corporal.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Equipo de música con lector de CD audio e os CD audio da proposta didáctica.
- Os murais que acompañan a proposta didáctica: fruta doce (I), linguaxe musical, instrumentos da aula.
- A fruta doce, instrumentos de percusión e de láminas.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?

- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?